

VII. ХРОНІКА

ФОРУМ УКРАЇНІСТІВ У ПОЗНАНІ

Тетяна Космеда

*Познанський університет імені Адама Міцкевича,
Інститут російської філології,
Заклад україністики
ел. пошта: tkosmeda@gmail.com*

4–5 листопада 2011 року в Познанському університеті імені Адама Міцкевича відбувся форум україністів – Перший науковий семінар, присвячений 20-річчю україністики.

У роботі семінару взяли участь понад 30 учених з України (Київ, Луцьк, Львів, Дрогобич) і Польщі (Краків, Вроцлав, Люблін, Щецин і Познань).

Відкрив науковий семінар заступник декана факультету неології Познанського університету, який привітав учасників і побажав плідної роботи.

З вітальним словом виступив директор Інституту російської філології професор А. Сітарський, що стисло розповів про найближчі перспективи україністики в Познанському університеті.

Керівник кафедри україністики професор Т. Космеда репрезентувала кафедру україністики, ознайомила з науковими досягненнями членів кафедри та їхніми навчальними обов'язками, вказала, що докладна інформація про досягнення кафедри україністики, її історію, види діяльності міститься в книзі „Кафедра україністики: перспективи, сьогодення, минуле (до 20-річчя заснування)”. Це наукове видання здійснено за редакцією професорів А. Сітарського і Т. Космеда, його авторами-укладачами стали співробітники факультету А. Сітарський, Т. Космеда, М. Четирба, А. Хранюк, Р. Купідур, Л. Малецький та деякі випускники, зокрема Д. Поваловська, Ф. Качмарек. Названу брошуру отримав у подарунок кожний учасник семінару.

Пленарне засідання проходило під керівництвом професора Т. Космеда. Лінгвістичні доповіді виголосили О. Таран (Харків), В. Сліпецька (Дрогобич) і Т. Космеда (Познань–Дрогобич). У цих наукових розвідках йшлося про мовлення українців, що актуалізує давнє минуле, зафіксоване у міфах, і сьогодення, відображене в жаргонній лексиці (О. Таран), вербалізацію негативних емоцій, репрезентовану в давніх мовленнєвих жанрах прокляття (В. Сліпецька), а також про сучасну риторичку українців, яка виявляється через порушення мовної норми з метою посилення експресії, створення комічного ефекту за допомогою моделювання мовної гри: мова йшла про конкретні механізми породження мовної гри, заснованої на українсько-російському і російсько-українському білінгвізмі (Т. Космеда). Доповідачі проектували мовленнєвий матеріал не лише на факти української мови, але й порівнювали його із фактами польської, російської, англійської мов, що значно посилило вагомість цих наукових студій.

З доповідями, що репрезентували літературознавчу науку, виступили професор Галина Корбіч (Познань), Марія Кавецька (Люблін) і Василь Саган (Харків). Вишуканою академічністю вирізнялася доповідь Галини Корбіч, предметом

якої стали українсько-польські взаємини, віддзеркалені в українському літературно-критичному дискурсі кінця XIX – початку XX ст., і досліджені крізь призму імагології. Українську барокову прозу в контексті європейської літератури докладно розглянула М. Кавецька. Надзвичайно емоційно й експресивно виголосив ретроспективну доповідь про поширеність польського поетично-пісенного слова в Харкові В. Саган. Учений вдало ілюстрував наукові висновки поетичними текстами, які декламував з великою майстерністю, що яскраво засвідчило зацікавленість українців польською культурою.

Усі доповіді, виголошені на Пленарному засіданні, викликали низку запитань і жваве обговорення.

Приємною подією наукового семінару було те, що його відвідав Посол України у Польській Республіці Маркіян Мальський, який побажав усім успіхів, наголосив на тому, що україністика у Познанському університеті імені Адама Міцкевича має гарні традиції і є однією із найсильніших у Польщі.

Не менш активним було обговорення доповідей на секційних засіданнях. Працювало чотири секції: „**Викладання української мови як іноземної: актуальні проблеми**” (Олександра Антонів – Львів; Оксана Баранівська – Краків; Анна Хранюк – Познань; Ніна Станкевич – Львів); „**Українська граматика: проблеми і перспектива**” (Шемислав Юзвікевич – Вроцлав; Поліна Ткач – Харків; Оксана Халіман – Харків); „**Лінгвокультурологія і міжкультурна комунікація**” (Юлія Лебеденко, Яна Василенко – Харків; Лукаш Малєцький – Познань; Марія Четирба – Познань; Ірина Левчук – Луцьк; Тетяна Осіпова – Харків; Гелена Сойка-Мажталерж – Вроцлав; Оксана Ерделі – Познань; Ірина Капанайка – Дрогобич; Богдана Юськів – Львів). У секції „**Українська культура і література в контексті сучасної Європи**” виступили Марта Абазурова (Познань), Сільвія Войтович (Вроцлав), Рішард Купідур (Познань), Юлія Купідур (Люблін), Анна Горнятко-Шуміловіч (Щецин), Марта Мельник (Львів), Альберт Новацький (Люблін).

Учасники семінару обговорювали окремі аспекти викладання української мови як іноземної, ділилися власним досвідом, торкалися проблемних питань, що стосуються культурологічної складової навчального процесу (О. Антонів, А. Хранюк), розвитку у студентів креативності (Н. Станкевич), ролі перекладу (О. Баранівська).

Граматисти зосередили увагу на вияві категорії оцінки у формах українського відмінка (О. Халіман) і синтаксичних конструкціях із значенням преференційності. Комп'ютерну термінологію української мови охарактеризував П. Юзвікевіч, виокремивши складні питання її кодифікації.

Найбільш активно обговорювали проблеми, пов'язані з дослідженням конкретних концептів: *дім* (Ю. Лебеденко, Я. Василенко), *страх* (Л. Малєцький), *жінка* (М. Четирба), комунікативної лінгвістики – вербальної (І. Левчук, О. Ерделі) і невербальної (Т. Осіпова); крім того, аналізували публіцистичний дискурс (Г. Сойка-Мажталерж, І. Капанайко) і українську паремійну картину світу (Б. Юськів, М. Четирба, Т. Осіпова).

Об'єктом досліджень, пов'язаних з аналізом окремих аспектів діяльності українських творчих особистостей, діячів культури, релігії, історії, літератури, стали М. Коцюбинський і В. Винниченко (Р. Купідур), А. Шептицький (С. Войтович), Р. Купчинський (М. Мельник). Сміливі спроби окреслення „обличчя” української літератури загалом зробили А. Новацький та А. Горятко-Шуміловіч; про роль жінки в історії Східної Галичини в 1889–1939 рр. доповідала Ю. Купідур; важливу роль

метричних книг для наукових досліджень із ономастики охарактеризувала молодий науковець М. Абазарова.

Отже, заслухано 29 доповідей, які було підготовлено на належному науковому рівні. Вони відображали актуальні питання україністики, зіставного мовознавства і літературознавства, історії літератури, літературної критики, прагмалінгвістики, лінгвокультурології, лінгвоконцептології, міжкультурної комунікації, риторики, української граматики, методики викладання української мови як іноземної. Усі доповіді рекомендовано до друку в спеціальному збірнику наукових праць, що буде виданий 2012 року. Учасники семінару відзначили високий рівень проведення і подякували керівництву закладу та організаторам.

Було прийнято ухвалу, в якій висловлено побажання проводити науковий україністичний семінар у Познанському університеті імені Адама Міцкевича регулярно раз на два роки. Запропоновано кілька ідей щодо проблематики Другого наукового семінару, зокрема висловлено слушну думку, що 2013 рік буде особливим, оскільки відзначатиметься 100-річчя від дня народження М. Коцюбинського і у зв'язку із цим доречно було б наступний науковий семінар присвятити цій знаменній даті. Крім того, учасники семінару вважали за доцільне в межах семінару провести Круглий стіл, присвячений обговоренню концепції нового підручника з української мови як іноземної.

Господарі запропонували учасникам семінару культурну програму, товариську зустріч, де в затишній атмосфері продовжили жваву дискусію; гості отримали задоволення й від екскурсії визначними місцями міста Познані.

Стаття надійшла до редколегії 09.03.2012

Прийнята до друку 02.04.2012